

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ на Юридически факултет при ВСУ „Черноризец Храбър“.

За материалите, предоставени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. „Право“; „Гражданско и семейно право“.

В конкурса за доцент, обявен в ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г. и на интернет страницата на ПУ „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедрата по гражданскоправни науки на ЮФ, като кандидат участва гл. ас. д-р Ангел Йорданов Шопов.

I. Общо представяне на процедурата и материалите.

1. Със заповед № РЗЗ-4705 от 25.09.2020 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на ПУ, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, обявен за нуждите на катедра Гражданскоправни науки към ЮФ.

За участие в конкурса е подал документи един кандидат – гл. ас. д-р Ангел Йорданов Шопов от ПУ.

Представените от гл. ад. Д-р Ангел Шопов комплект документи на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Кандидатът е представил една монография и осем статии по темата на монографията, публикувани в периодични юридически

списания и сборници от научни конференции. Посочени са и двадесет публикации извън настоящия конкурс.

2. Ангел Шопов е завършил спец. „Право” в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски” през 1999 г. Работи на основен трудов договор в ПУ от 2001 г. като асистент и гл. асистент.

Придобива образователната и научна степен „доктор” през 2013 г.

Специализирал е в Италия, Холандия и Швейцария.

Член е на Българската асоциация по сравнително право.

Участник е в колективни и индивидуални научни проекти.

II. Обща характеристика на дейността на кандидата.

1. Кандидатът е преподавал като асистент, старши асистент и главен асистент учебните дисциплини – „Гражданско право –обща част”, „Облигационно право”, „Юридически лица с нестопанска цел”, „Международно частно право”, а за студенти неюристи – „Право на Европейския съюз” и „Защита на интелектуалната собственост”.

От приложената служебна бележка е видно, че гл. ас. д-р Ангел Шопов има за учебната 2020/2021 г. 168 часа лекции по Гражданско право-обща част и 10 ч. лекции по Правна защита на потребителите, както и 18 ч. упражнения по Гражданско право-обща част.

Гл. ас. д-р Ангел Шопов е изготвил в съавторство две учебни помагала.

Преподавал е в Правната клиника за защита на потребителите.

През периода 2013-2015 г. гл. ас. д-р Ангел Шопов е бил академичен наставник на два студентски проекта.

Изложеното дава основание да се даде висока оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата.

2. Научните изследвания на гл. ас. д-р Ангел Шопов са в областта на общата част на Гражданското право и потребителското право. Те се характеризират със задълбоченост и аналитичност,

като в коректен полемичен тон кандидатът обосновава редица собствени становища. Разкрити са несъвършенства в законовата уредба и е анализирана съдебната практика.

Монографичният труд „Унищожаемост на договорите поради измама” С., 2019 г. в обем от 223 с. е първото в нашата цивилистика самостоятелно и цялостно изследване на измамата като основание за унищожаемост на договорите. Този труд е естествено продължение на първата монография на кандидата, посветена на друго основание за унищожаемост, до което измамата е сравнително най-близка – грешката.

Качество на хабилитационния труд е обстойното историческо и сравнителноправно тълкуване. Като техен резултат е направено обобщението, че уредбата на измамата според нашето право стои близо до режима на ГГЗ, но са налице общи черти и с този по ФГК и ИтГК. Подробно е разгледана съдебната практика по прилагането на измамата. Анализирани са както чл. 29 ЗЗД, така и съответните разпоредби на ЗЗК и ЗЗП, които уреждат общ и специални състави на забраната за нелоялни (недобросъвестни) търговски практики.

С приносен характер е също задълбоченото изследване относно фактическия състав на измамата: умишленото въвеждане в заблуждение; създаването на невярна представа за действителността у друго лице; сключването на договор в резултат на тази невярна представа.

Измамливият умисъл е квалифициран като вид недобросъвестност, без да е необходимо да се цели причиняването на вреди за другата страна или да се съчетава с намерение за получаване на имуществена облага от измамващото лице. Той е съпоставен с умисъла при преддоговорната и договорната отговорност.

С приносно значение е и анализирането на материалния елемент на измамата – въвеждането в заблуждение. Разгледана е както причинената от действия измама (активната, позитивната измама), така и въвеждането в заблуждение чрез бездействия (пасивната, негативната измама). Аргументиран е изводът, че осъществяването на фактическия състав на измамата при договаряне е възможно при съчетаване на действие и бездействие, а не само при бездействие от измамващия. Акцентирано е на неизпълнението на преддоговорното задължение за даване на информация по чл. 12 ЗЗД.

Научни и научно-приложни приноси се съдържат и в изложеното относно втория елемент от фактическия състав на измамата – невярната представа за действителността у измамения. Въз основа на обстойно разглеждане на изложените становища в нашата и чуждестранна доктрина, както и на възприетите в нашата съдебна практика разрешения, е направен извод, че за наличието на релевантна за унищожаване на един договор измама е достатъчно измаменият да е заблуден, вследствие на което той може да изпадне и в грешки, които сами по себе си не биха били релевантни за унищожаемостта (напр. в мотива, в стойността, в пресмятането).

Интерес съставлява също изложеното относно измамата при алеаторните договори (договори за издръжка и гледане, с финансови инструменти, застрахователни договори).

При разглеждане на третия елемент от фактическия състав – сключване на договор поради погрешната представа на измамения, е аргументирано становището, според което характерното за френското право деление на измамата на главна и случайна е без значение според нашето гражданско право, тъй като и в двата случая измаменият има право на унищожаване.

С приносен характер е също изследването относно измамата от трето лице, която е разгледана в сравнителноправен аспект и съобразно разрешената в съдебната и арбитражната практика. Обоснован е изводът, че тази измама следва да се квалифицира като едно субектно усложнение на нейния фактически състав, а не толкова като изключение от принципа, че тя следва да изхожда от другата страна.

С приносно значение е и съпоставянето между гражданската и наказателната измама по преследвани цели, фактически състав, приложно поле и др.

Хабилитационният труд и публикуваните по него статии, както и публикациите, които кандидатът определя извън конкурса, са цитирани (по правило по същество и в положителен план) от редица наши автори в значителен брой произведения. Посочени са и две цитирания на френски език.

III. Критични бележки и препоръки.

1. Хабилитационният труд би имал по-значима научна и практическа стойност и завършен вид, ако в него бяха разгледани въпросите на откриването на измамата по чл. 32, ал. 2 ЗЗД и процесуалноправните аспекти на възприетия от нашето законодателство съдебен ред за предявяване на унищожаемостта на сделките.

2. По мое мнение измамата би следвало да се разгледа не само по отношение на традиционните (класическите) договори по ЗЗД, но и по отношение на други актове, какъвто е планът за стабилизация, който съгласно чл. 795 ТЗ може да бъде унищожен сама поради заплашване или измама.

3. Би следвало също да се аргументират предложения *de lege ferenda* по отношение на разпоредби, в чиято основа стои чл. 29

ЗЗД, което би било в съответствие с направения в монографичния труд анализ на такива разпоредби.

IV. Заключение.

1. Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Ангел Шопов отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответния правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Покрити са нормативните наукометрични изисквания.

2. Кандидатът е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след придобиване на ОНС „доктор“, които не са използвани при придобиване на тази степен. В публикациите на кандидата има оригинални научни, научно-приложни и приложни приноси, които са отпечатани в списания и научни сборници. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като голяма част от тях са пряко ориентирани към преподавателска дейност (учебната работа) на кандидата. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Ангел Шопов е несъмнена.

Постигнатите от гл. ас. д-р Ангел Шопов резултати в учебната и научно-изследователската му дейност напълно съответстват на специфичните изисквания в професионално направление „Право“ и в частност на ЮФ, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените по конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам положителна оценка и да препоръчам на научното жури да изготви доклад – предложение до Факултетния съвет на ЮФ за избор на гл. ас. д-р Ангел Йорданов Шопов на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „П. Хилендарски“ по

професионално направление „Право“ („Гражданско и семейно право“).

26.10.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Георги Стефанов)